

cevi z dvema coloma votline dobre. Naredil sem že v petnajstih krajih take vodotoče: nekateri so že po deset let stari, pa vendar jih ni bilo treba popravljati, in voda ima vse boljši okus kakor pa v lesenih. V Ribnici je največi vodotoč še čez 2000 sežnjev dolg in vso zimo teče petkrat čez vodo in trikrat v breg.

Kdor bi želel kaj takega napraviti, naj mi pisмено naznani; zdaj v zimskem času grem jaz na svoje stroške sam pogledat. Roba je tako dobra, da vsakemu za deset let dober stojim, če pa vodotoč ostane deset let, je brez dvombe za sto let dober. Cena je po visokosti votline, cevi z votlino $1\frac{1}{2}$ cola se po 1 gold. seženj v zemljo položi.

Andrej Net,
posestnik na Kokrici pri Kranji (pošta Kranj).

Nove postave.

Postava o obrambi poljščine,

veljavna za Kranjsko deželo.

I. O poljščini in o poljskih okvarbah (škodah).

(Dalje.)

§. 4. Zunaj zaprtih ali drugače ograjenih prostorov ne sme nobeno živinče ostati prosto brez pazke.

Če so kraji taki, da je treba izimkov od tega ukaza, utegne te izimke občinski odbor dovoliti.

§. 5. Živina se zunaj zaprtih ali ograjenih prostorov sme pasti samo pod očmi pripravnega pastirja.

Na takih pašnikih, kateri so tako ozkega prostora ali tako ležé, da se je po pravici bati, da ne bi živina prestopila na tuja tla ali sploh utegnila okvariti tujo poljščino, naj se živina primerno z ozlicami (štriki) priveže h kakej trdno stoječej stvari, ali naj se vodi s povodcem (paša na povodci).

§. 6. Na zemljiščih, katera niso od vseh strani tako ograjena, da ne more živina iz njih stopiti, prepovedana je po noči vsaka paša, tudi na povodci.

Kodar so posebne razmere, ondod utegne občinski odbor izimke od te prepovedi dovoliti o posebnih pašnikih.

§. 7. Živina se na pašo in s paše sme samo po dnevi goniti.

Po tej postavi se dan od noči tako razloča, da se v dan šteje ves čas, kar ga je jedno uro pred solničnim vzhodom do jedne ure po zahodu.

§. 8. Če so potje na pašo taki, da se je po pravici bati, da ne bi na pašo gnana živina okvarila tuje poljščine, utegne občinski odbor prepovedati, da po tistih koséh potov, katere on zaznamena, živina ne ide na pašo drugače, nego li živinče k živinčetu privezano, ali na povodcih.

§. 9. Politično okrajno oblastvo sme po razmerah kacega kraja poljščini v obrambo prepovedati, da se po noči tuje živinske črede po cestah in potih mej ograjenimi njivami ali travniki ne smejo goniti drugače, nego li pod pazko posebnega izpremljajča, katerega postavi župan in ga živinski gonjáč plača po taki ceni, kakoršno je oblastvo potrdilo.

§. 10. Živina se goniti ali pasti na tujem zemljišči sme — razven če to dovoljujejo kake posebne pravice — samo tedaj, kedar dotični gospodar izrekoma privoli.

To posebno tudi veljá o paši po tujih ledinah (prahah) in strniščih ter ob potih in po mejnih obrónkih med njivami.

§. 11. Pábirkovati po vrtilih, zasadih, vinogradih ali po njivah in travnikih je od solnčnega zahoda do vzhoda (§. 7) gladko prepovedano, a drugače je svobodno samo s privolitvijo dotičnega gospodarja.

§. 12. Posebnim kosovom občinskega okoliša, kateri imajo v sebi ali samo ali po večini take vinograde raznih gospodarjev, da se držé drug drugemu, utegne občinski odbor, dogovorni s temi gospodarji, po oznani, kakoršno je v tistem kraji navadno, razglasiti prepoved, da se v tem okoliši trgatav ne sme začeti pred tistim dnevom, ki ga je občinski odbor postavil. Izimek od tega naj župan posameznim vinogradnikom dovoli tedaj, ako izrekó, da sami povrnejo troške, kar bi jih utegnili biti od posebnih čuvajskih preskrbíl, potrebnih drugim vinogradom v obrambo za to, ker so oni po svojih vinogradih jeli poprej trgati.

(Dalje prihodnjič.)

Zdravniške stvari.

Domač pomoček za vnetico vratú.

Dirne me vselej globoko v srce, ko slišim, kako še zmirom unetica grla (Rachenbräune) razsaja pri vas v Ljubljani.

Ponudim tedaj „Novicam“ hišen pomoček, ki se gostokrat rabi na Ogerskem in Hrvaškem, pa tudi včasitukaj na Dolenskem; nedavno sta mi dva tukajšnja očeta pravila, da sta deca že blizo umrjajoča, katerima so zdravniki že vse upanje odrekli, ozdravila ž njim in sicer prav hitro v eni noči. Ta pomoček je navadna ilovica in vinski jesih. Mešata se skupaj, da izgledata kakor gost močnik, ki se dá na žrjavico greti, dene se potem v povitke (Umschläge) in ti se denejo spredej na vrat in sicer tako, da, ko se začne en povitek izhladevati, se precej drug na vrat dene. Zato treba zmiraj več povitkov pripravljenih imeti na žrjavici ali prav za prav na kakošni reni, na kateri navadno grejejo tak močnik. Pokladajo se pa povitki tako vroči na vrat, kakor jih more otrok prenesti; to se pa najbolje spozná iz tega, da mati ali kaka druga oseba povitek na svoj oko dene; kolikor more naše navadno oko vročine prenesti, toliko je more tudi otroški vrat. — Dolenci rabijo ta pomoček tudi močno pri prešičih bolnih za vnetico vratú (kušarjih) in neki s prav dobrim vspehom.

Dostavek vredništva. Nasvetovano v teh prijateljskih vrsticah zdravilo je po vsem enako onim gorkim okladkom, ki se narejajo iz lanéne moke ali lanénega semena, in so jako koristni pri tisti otroški vnetici vratú, ki ima svoj sedež v sapniku in kateremu tudi po naše golte (häutige Halsbräune) pravijo; al bistvo te vnetice in njenih nasledkov (limfatičnih eksudatov, kožicam podobnih, zato imé „häutige Bräune“) je vse drugo nego pri tej novi vnetici, ki ima svoj sedež bolj v grlu in katere bistvo obstaja v snetji vnetih delov in nagli spridbi krvi, iz katere izhaja ona grozna kužnost te bolezni, ki je ni pri navadni vnetici vratú. Če tedaj vendar nasvetovani pomoček „Novice“ razglasijo, nočejo s tem ga proglasiti za zdravilo zoper snetjavo vnetico grla, ki dandanes morí otroke pa tudi odraslene, da ne bi stariši zapeljani bili prave zdravniške pomoči ne iskati; razglasijo ga le za dobro zdravilo pri navadni vnetici vratú, kakor je tudi moka lanénega semena.

Zgodovinska drobtinica.

Od kod ima Kranjska dežela svoje imé?

Spisal Poženčan v letopisu slovenskega društva 1849. 1.

Krajnska dežela ima svoje imé od besede „kraj“; bila je nekdaž na kacih pet krajev razdeljena.